

дит. – 2015. – № 30. – С. 48-59.

3. Прокофьев С.Е. Кассовое обслуживание расходной части федерального бюджета: состояние и перспективы // Финансы. – 2013. – № 4. – С. 14-15.

4. Прокофьев С. Е. Операции РЕПО со средствами Единого казначейского счета Федерального казначейства // Финансы. – 2015. – № 10. – С. 21-25.

5. Сергиенко Н.С. Банковские технологии Федерального казначейства // Двадцатые апрельские экономические чтения Материалы международной научно-практической конференции. Под редакцией В.В. Карпова, А.И. Ковалева. – 2014. – С. 101-105.

6. Прокофьев С.Е., Сергиенко Н.С. Управление ликвидностью единого счета бюджета: региональный опыт // Экономика и предпринимательство. – 2016. – № 1-1 (66-1). – С. 352-355.

7. Сергиенко Н.С., Сусякова О.Н. Единый казначейский счет в системе бюджетных платежей // Пути социально-экономического развития региона: финансовое обеспечение, перспективы и направления оптимизации Калужский филиал Финансового университета при Правительстве РФ. Под редакцией Пироговой Т.Э., Никифорова Д.К. 2015. – С. 283-289.

8. Сергиенко Н.С. Управление ликвидностью на едином счете регионального бюджета // Устойчивое и инновационное развитие регионов России в условиях глобальных трансформаций Материалы международной научно-практической конференции. Липецкий филиал Финансового университета при Правительстве РФ. – 2015. – С. 383-390.

Костолонова Л.В.

старший викладач кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Рильська А.В.

студентка 2 курсу спеціальності
«Економічна кібернетика»

м. Одеса, Україна

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

У сучасний період переходу від планової економіки до ринкового господарства особливого значення набуває розвиток середнього і дрібного підприємництва, малого бізнесу. Саме малі підприємства, які не потребують великих стартових інвестицій і гарантують високу швидкість обороту ресурсів, здатні найшвидше і економічно вирішувати проблеми реструктуризації економіки, формування і насичення ринку споживчих товарів в умовах дестабілізації економіки та обмеженості фінансових ресурсів. Інтерес до вивчення проблем і перспектив розвитку малих підприємств, згідно з аналізом тенденцій змін у даному секторі економіки значно посилюється, що пов'язано із змінами у законодавстві, яке регулює дану галузь. Завдяки таким змінам розпочато новий етап розвитку сектора малого бізнесу, через що питання державної підтримки малого підприємництва є актуальним.

Аналіз наукової літератури показав, що наукові аспекти державної підтримки малого бізнесу, регулювання підприємництва досліджуються протягом багатьох років існування незалежної України науковцями та фахівцями цієї

сфери. Сучасними українськими вченими, такими як Колісник Г.М., Михайленко Н.М., Поповенко Н.С., Остапенко Н.В., Цегелик Г.Г., Шевченко А.С., досліджено загальні характеристики функціонування малого бізнесу і особливості його законодавчого регулювання. Проте в сучасних умовах проблема підтримки малого бізнесу ускладнюється загальносвітовою фінансово-економічною кризою, чому у більшості наукових робіт приділено недостатньо уваги. Сучасними українськими вченими досліджено загальні характеристики функціонування малого бізнесу у сучасних умовах. Розкриті питання необхідності підтримки цієї галузі державним апаратом.

Метою даної роботи є дослідження законодавчого регулювання малого бізнесу в Україні та шляхи його вдосконалення.

Розвиток малого бізнесу є обов'язковою умовою економічної та політичної стабільності країни. Активна державна підтримка розвитку малого підприємництва сприяє створенню нових робочих місць, росту валового продукту, формуванню середнього класу, поліпшенню зв'язку між різними секторами економіки, ліквідації монополії виробників та створенню конкурентного середовища [1].

Під державною підтримкою малого бізнесу слід розуміти, з одного боку, державне регулювання цього сектора економіки, яке передбачає свідоме формування державними структурами правових, економічних та організаційних умов становлення та розвитку малого бізнесу, а з іншого, – створення стимулів, використання матеріальних і фінансових ресурсів, які залучаються у сферу малого бізнесу на пільгових засадах або безоплатно.

Однак у Законі України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» не дано чіткого визначення поняття «підтримка малого бізнесу», а лише визначено мету, напрями, види та органи держави, які забезпечують підтримку малого бізнесу [2].

Державна підтримка розвитку малого бізнесу повинна охоплювати:

- 1) регуляторну політику, яка б максимально спростила умови ведення бізнесу;
- 2) фінансово-кредитну підтримку, зокрема через мікрокредитування, лізинг, спілки взаємного кредитування, страхування інвестицій;
- 3) реформування податкової системи, через зниження податкового навантаження, спрощення податкової системи;
- 4) визначення пріоритетних галузей, для яких підтримка надаватиметься першочергово;
- 5) розвиток ринкової інфраструктури;
- 6) вдосконалення інституційного середовища, розвиток торговельних палат, асоціацій підприємств;
- 7) боротьба з веденням тіньового бізнесу.

Ключовою характеристикою державної підтримки підприємств є ступінь її селективності. Селективною вважається та державна підтримка, що надається конкретним галузям та підприємствам. На відміну від неї, горизонтальна державна підтримка спрямована на створення найбільш сприятливих економічних умов розвитку для максимально широкого кола учасників ринку.

Горизонтальна підтримка є найбільш бажаною для кращого розвитку конкурентного середовища. В Україні горизонтальна державна підтримка підприємств представлена в дуже малих обсягах: у різні роки її частка в загальній структурі державної підтримки складала від 0.2% до 10% [3]. Причому навіть та державна підтримка, яку

можна назвати горизонтальною за метою надання, не була такою по суті.

У нашій країні державна підтримка підприємств є переважно селективною і у великій мірі спрямована на вирішення поточних проблем. Вже кілька років понад половини всієї державної підтримки отримує вітчизняна вугільна промисловість. Однак, треба розуміти, що мета державної підтримки бізнесу - створення рівних умов для всіх суб'єктів господарювання, зайнятих у сфері бізнесу. Особливо в такій підтримці потребує дрібний і середній бізнес.

На сьогодні Україна, як самостійна, суверенна держава, гарантує всім підприємцям, незалежно від обрання ними організаційних форм підприємницької діяльності, рівні права і створює рівні можливості для функціонування. Вона забезпечує доступ до матеріально-технічних, фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів, за умови виконання суб'єктами господарювання вимог, передбачених законодавством.

Офіційно розвиток підприємництва в Україні бере початок з 1 березня 1991 року, з того дня, коли набрав чинності Закон України «Про підприємництво». До того часу на території усіх постсоціалістичних країн приватне підприємництво було кримінальним злочином. Саме Закон України «Про підприємництво» визначив загальні правові, економічні та соціальні засади, умови здійснення підприємницької діяльності, а також визначив правові основи державного регулювання та підтримки підприємництва, відносин суб'єктів підприємницької діяльності та держави. Положення закону стали відправною точкою стимулювання створення підприємств, фірм, особливо малих форм бізнесу.

Так за даними Мінфіну в Україні в 1992 році з усіх створених підприємств 88,8% було знову зареєстрованих і лише 11,2% створених шляхом реорганізації діючих [4]. З тих пір, за два десятиріччя, політика державної підтримки малого підприємництва зазнала багато змін у спробі адаптувати законодавчу базу до сучасних потреб малого бізнесу. Разом з тим, сьогодні в Україні відсутній діючий механізм підтримки, розвитку та захисту бізнесу. Про це свідчать недоліки і труднощі, що зустрічаються в процесі функціонування суб'єктів бізнесу. При цьому синхронно слід розвивати як державну систему підтримки бізнесу, так і ініціативу самих підприємців, малих і середніх підприємств.

Протягом 2010–2014 рр. обсяг державної допомоги підприємствам в Україні зріс з 5,48% ВВП у 2010 р. до 10,35% ВВП у 2014-му.

Таблиця 1

Державна допомога малому бізнесу в Україні за інструментами, %ВВП

Інструмент	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Бюджетне фінансування	1,47	1,09	1,34	1,14	0,80
Податкові пільги	2,56	3,88	3,85	3,22	1,65
Державні гарантії	0,19	0,33	4,04	1,05	0,68
Державні цінні папери (ОВДП) для збільшення статутного капіталу підприємств	1,26	1,28	0,50	0,67	7,23
Всього	5,48	6,58	9,72	6,07	10,35

Спостерігається тенденція до поступового скорочення прямого бюджетного фінансування бізнесу (з 1,47% ВВП у 2010 р. до 0,8% ВВП у 2014-му) за одночасного збільшення обсягів наданих податкових пільг (з 2,56% ВВП у 2010 р. до 3,22% ВВП у 2013-му) і державних гарантій (з 0,19% ВВП у 2010 р. до 4,04% ВВП у 2012-му).

Отже, на мою думку, малий бізнес є важливим сектором економіки України, так як його ефективний розвиток має позитивний вплив на фінансово-кредитну, податкову та соціальну сфери. Політика підтримки малого бізнесу є однією із складових державної політики стимулювання розвитку підприємництва в Україні. В Україні чітко визначені форми та види державної підтримки малого бізнесу, функціонує нормативна база з урегулювання даного питання. Проте питання державної підтримки малого підприємництва залишається актуальним і потребує подальшого розвитку та вдосконалення державною владою через низку негативних чинників і проблем, які стримують належне функціонування малого бізнесу.

Список літератури:

1. Поповенко Н.С. Державна підтримка малого бізнесу в Україні / Н. Поповенко, О. Ганенко // Економіка: реалії часу. – 2012. – № 1 (2). – С. 126–132.
2. Остапенко Н.В. Економічна сутність підтримки розвитку малого підприємництва / Н.В. Остапенко // Інноваційна економіка. – 2012. – № 3. – С. 77–80.
3. Офіційний сайт ДПАУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sta.gov.ua/control/uk/index>.
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Зайцева Н.В.

студентка 3 курсу, напрямлення підготовки «Фінанси и кредит»
Фінансовий університет при Правительстве РФ
г. Калуга, Россия

**ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО
КОНТРОЛЯ НА РЕГИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ**

Органам финансового контроля приходится принимать все новые и новые вызовы времени. В настоящий момент это связано с мировым финансовым кризисом, преодолением его последствий и усвоением уроков.

Анализ проблем государственного финансового контроля на региональном уровне. Выявление наиболее частых нарушений. Предложение некоторых путей совершенствования совместной деятельности органов государственного финансового контроля и других органов государственной власти субъекта для эффективного использования средств, выделяемых на контрольные мероприятия.

По результатам исследования государственного финансового контроля в ЦФО на региональном уровне наиболее часто встречаются следующие нарушения:

- нарушения порядка ведения бухгалтерского (бюджетного) учета и предоставления отчетности;
- неэффективное использование бюджетных средств;
- неправомерное расходование денежных средств и материальных ресурсов и др.